BRUNO COULAIS

És la música de la naturalesa. Els sorolls dels insectes, dels petits animals i de tot un món invisible a primer cop d'ull que hi ha amagat sota les herbes del camp, transcrit musicalment en una partitura molt atractiva plena de veus corals i cants de nens que ens fa descobrir Bruno Coulais, compositor francès de gran talent fascinat per la veu humana com l'instrument musical més bell de què es pot disposar. Premiada justament amb el Cèsar a la millor música de l'any.

MICROCOSMOS, de Claude Nuridsany i Marie Pérennou, 1996, 76', 35mm. Música de Bruno Coulais.

"Per a mi la música de cinema no té cap sentit, només el de (quan és reeixida) vibrar naturalment com la llum, captar una mica el univers secret i invisible de la pel·lícula, i emocionar-nos, senzillament".

Aquestes paraules, dites per la boca del mateix Bruno Coulais tot comentant la música del seu últim documental estrenat a casa nostra Nómadas del viento (Le peuple migrateur, 2001) es poden extrapolar a *Microcosmos*, el primer film i documental seu presentat entre nosaltres, la seva autèntica carta de presentació davant del públic internacional, ja que es un catàleg definitiu i aclaridor de les seves obsessions musicals, del seu estil i de la seva passió per la veu humana. També va ser la pel·lícula per la qual va quanyar el seu primer César francès a la millor musica l'any 1997. Després en guanyaria un altre el 2000 també per un documental realitzat per Eric Valli i produït per Jacques Perrin Himalaya, the rearing of a chief, malauradament inèdit a Espanya.

Vaig tenir l'ocasió de conèixer-lo personalment a València guan el van convidar l'any 1998, per rebre el Premi a la Millor Banda Sonora Europea que li entregava el Congrés de Música de Cinema, precisament pel film Microcosmos. Després de les presentacions i de felicitar-lo la primera cosa que li vaig preguntar va ser si estava molt interessat per la veu humana. Jo ja sabia que em diria que sí, però vaig voler recalcar aguesta característica innata seva i que manifesta a totes les seves bandes sonores, ja que és com la seva marca de fàbrica, en la qual compta sempre amb la presència extraordinària del grup polifònic vocal de l'illa de Còrsega "A Filetta", conjunt fetitxe per a ell, fins al punt d'haver escrit la banda sonora per al film Don Juan (1998) de Jacques Weber expressament per tal de ser interpretada per l'esmentat grup amb textos del poeta cors Marcellu Acquaviva. Bruno Coulais va néixer a Paris el 1956, i simbolitza des de fa diversos anys l'emergència d'una nova generació de compositors per al cinema, preparats per revelar el repte permanent que té aquest tipus de musica: crear un mon musical sui generis, específic de cada film, i per tant, anar a la recerca del director, entrar en el seu món, però sense renunciar mai a la pròpia personalitat. La qual cosa representa ser compositor, però també podríem dir coautor del film...Coulais va ser en els seus

orígens compositor de música contemporània, i creador de nombroses partitures pel cinema i la televisió, col·laborant amb autors molt personals i exigents - i també absolutament desconeguts a les nostres llars- com Jean Davila. Christine Pascal i Agnès Merlet, i d'altres més presents com Souleymane Cissé, Nico Papatakis i finalment Marie Perennou y Claude Nuridsany per al film Microcosmos, le peuple de l'herbe, una de les grans sorpreses cinematogràfiques de 1996 i un esdeveniment comercial grandiós arreu del món. Com el seu subtítol indica, "La gent de l'herba", Microcosmos és una mirada microscòpica a aquest món ocult que hi ha sota nostre, a terra, sota l'herba. Amb un pla aeri que va baixant en picat fins a penetrar arran de terra i a les profunditats de la terra, entrem en un món fascinant i absolutament desconegut per als homes: és el món dels insectes, de les criatures que viuen amb nosaltres i que nosaltres obviem, per les presses, els problemes o les dèries. Un món relaxant, pacífic, idíl·lic, on regnen les abelles, les marietes, els cargols, els escarabats, els pregadéus, els cucs, les libèl·lules i tants i tants insectes que viuen a les fulles de les plantes, entre les flors, s'arrosseguen per terra o són l'aliment, fins i tot, de plantes carnívores. Un món desconegut i que es

mostra per primera vegada en imatges fascinadores i molt detallades que són un plaer no tant sols per als afeccionats a la Natura sinó també per a tots els amants del cinema. Queden lluny, a la vista de *Microcosmos*, els documentals de la vida animal de Walt Disney, com La pradera o El desierto viviente... Les imatges que veurem en són la millor prova i també ens mostren les metamorfosis d'aquests animals, les seves danses conjugals, les còpules, l'ambient i el silenci de la nit, una tempesta... No se m'acudeix rés més per dir que la música de Microcosmos és, senzillament, la veu d'aquests insectes, la manera que tenen d'entrar en contacte amb nosaltres, de comunicar-se amb els espectadors. Mai una musica s'ha adaptat tant a les imatges d'uns éssers vius, per tal d'expressar musicalment el seu tarannà, els seus moviments, com aquí, i d'una manera tan poètica. No crec que una marieta o una panerola pugui ser imaginada després musicalment sense la música a la qual ha donat vida Bruno Coulais. Sempre hi pensarem amb aquella melodia, i el mateix podríem dir dels cargols amb la seva escena d'amor o de l'abella xuclant el nèctar de les flors. Per bastir tot aquest complex entramat musical, Coulais s'ha servit, en primer lloc, de la seva prodigiosa inspiració i, després, d'una petita orquestra

simfònica, amb un quartet de cordes, piano, flauta, clarinet y percussions. I no hi ha veus? És clar que hi ha veus, encara que aquí no hi entri el grup cors "A Filetta", ja que les seves veus èpiques i virils no tenen sentit en un film delicat, intimista, poblat per insectes... Aquí podem sentir la veu de la mezzosoprano Mari Kobayashi i la dels nens, realment inoblidables, Hugo y Louis Coulais, que com ja podeu suposar, són els fills d'en Bruno Coulais... Acabo dient només que la banda sonora de *Microcosmos*, una joia, una autèntica filigrana, va ser editada per la firma discogràfica francesa Travelling amb la referència K 1028 i distribuïda sense problemes a l'estat espanyol per Hamonia Mundi.

Joan Padrol